

Posamezna številka v Ljubljani in Trstu 4 vin.

JUTRO* izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. zjutraj, ob ponedeljkih ob 5. zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnishv mesečno K 1.—, z dostavljanjem na dom K 1.20; s pošto mesečno K 1.80, polletno K 9.—, letno K 15.—, za izposojnino celoletno K 28.—. Telefon številka 118.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Izven Ljubljane in Trsta 6 vin.

Dodatno in upravnishv je v Pranciškanski ulici 6. Dopisi se pošiljajo neodložljivo, naročnina upravnishva. Nedostavljena pisma se ne sprejemajo, rokopolci se ne vračajo. Za oglaševanje se plača: peti vrsta 15 v, osmi vrsta 10 v, polna vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. Za odgovor je priložiti znambo. Telefon številka 118.

O razmerju Sokolstva napram klerikalnim telovadnim društvom.

Dolgo časa je bil mir v sokolskih vrstah, narodna ideja bratstva in svobode je družila v sokolskih društvih vse člane in je povzdignila slovansko Sokolstvo na ono višino, na kateri se je moglo meriti z vsemi podobnimi organizacijami drugih velikih narodov. Razdirajoči klerikalni protinarodni duh ni mogel mirno gledati tega napredka. Posebno slovanske klerikalce so vznemirjale sokolske vrste, ki so vzgajale mladino k napredku in svobodi. Zato so začeli boj proti Sokolom in so ustanovili t. zv. Orle. Na Češkem stvar ni šla tako hitro, ker so imeli češki klerikalci vendar še nekoliko narodne pobožnosti. Toda preslepil je slovanski zglod najprej Moravane, da so ustanovili „Orle“ in potem so prišli tudi na Češko. Uspehi so bili minimalni in niso mogli škoditi krepki sokolski organizaciji, ki je prešla narodu v meso in kri. Zato tudi češko Sokolstvo dolgo ni hotelo zavzeti v tem tem oziru nikakega stališča, ker sokolski program izključuje iz sebe politiko, kakršno so hoteli imeti klerikalci. Šele na ščuvanje klerikalcev, ki so izdali geslo: katoliki ven iz sokolskih društev, je Sokolstvo odgovorilo odločno, kakor to zahteva sokolska ideja.

Na petem običnem zborovanju Češke Sokolske Zveze se je sprejela sledeča resolucija, ki je tudi za nas važna:

„Nikar nikogar ne zatirajmo, pa se tudi ne dajmo od drugih zatirati; kajti kdor zatiranje prenaša, ponižuje in uniči sebe. Nimam rad ljudi, ki vedno le tožijo, pa se nikdar ne oju-najo k samoohranbi.“ Gladstone.

Sokolstvo, ki vrši od naroda mu poverjeno nalogo, namreč delo za povzdigo telesnih in нравnih sil (češkega) slovanskega ljudstva, skrbi za to, da tudi omogoči in pospeši s pomočjo zboljšane zdravstvene stanja in telesne jakosti svobodni razvoj duševne zmožnosti (češkega) slovenskega človeka.

Naj se li to vrši na naven način, se mora v obeh smereh paziti na individualne zmožnosti posameznika. Temu naj telovadnica po eni strani nudi v okvirju splošno priznane smotrenosti telesnih vaj svobodno polje k vsestranskemu razvoju njegovega telesnega organizma. Ostala društvena uredba naj omogoči, da se vzgoji in ohrani svobodno naveno prepričanje v mejah splošno priznanih нравnih načel.

Sokolstvo je sledilo tem načelom in je vedno čuvalo in branilo v svojih vrstah svobodno naveno prepričanje pri posamezniku, naj se že to nanaša na njegovo socialno ali politično, gospodarsko ali versko naziranje — v kolikor se to strinja z zgoraj omenjenimi zahtevami in z narodnim poslanstvom Sokolstva: sokolska organizacija zahteva od svojega članstva poleg osebne navene neomadeževanosti

tudi obzirnosti glede prepričanja drugih.

To velja torej istotako za versko prepričanje posameznika kot za izliv njegovega navenega naziranja in zato odločno zavračamo umetno in strankarsko stvorjeno trditve, da se v naših vrstah podpihuje sovraštvo k verskemu prepričanju, to pa tem manj, ker moramo za tem stremeti, da postane verstvo zasebna stvar vsakega posameznika, njegove navenne individualne zrelosti, za stvar, ki sebe s poznavanjem resnice bližje določa.

V zadnjem času so se v našem ljudstvu ojačile struje, ki izrabljajo versko mišljenje širokih plasti za strankarske namene v korist stanovskih interesov, ustanavljajo na verski podlagi različne organizacije, s katerimi izkušajo dobiti vpliv na javne zadeve in na narodno življenje na škodo resnice, njegove prosvete in napredka. (Klerikalizem).

Te nakane se izvršujejo čim dalje tem nasilneje in izkušajo izpodkopati zaupanje našega ljudstva v najbolj važne narodne institucije.

Tako se v zadnjem času tudi ustanavljajo na podlagi velikih neverjetnih laži društva t. zv. Orlov, ki stojijo v službah nam sovražnih činiteljev in imajo očividno namen znižati pomen in uničiti delovanje sokolskih društev. Z vsem tem delom uničujejo društva „Orlov“ pri korenu naše narodne koristi. Njihova organizacija je zgrajena na načelih, ki nasprotujejo razvoju našega naroda, duhu narodne samozvesti, ljudskosti in svobodi vesti iz gibanja (husitskih) reformnih dob in vsega stremjenja iz preporodne dobe. Nasprotna organizacija s tem ne samo da kvari in cepi celotnost naroda na zunanaj, ampak s tem preči velika nevarnost tudi notranji čistoti njegovega (češkega) slovenskega.

Na današnjem zborovanju zbrano Sokolstvo iznova proglašalo svoje stališče popolne svobodnosti v vprašanju verskega prepričanja slehernega svojega priista, aploh oboja to počenjanje klerikalne stranke, kateremu se hoče upreti z povečano skrbjo za izobrazbo in znavrjenje (češkega) slovenskega ljudstva. Obenem si pa želi, da sokolska društva ne sprejemajo za svoje člane članov klerikalnih društev in onih, ki vedoma služijo klerikalnim težnjam.

Brezverstvo ne tiči v tem, da človek veruje ali ne veruje, temveč v tem, da se človek priznava k temu, česar ne veruje.“

Martineau.

Pismo iz Srbije

(Od stalnega poročevalca „Jutra“)

Belgrad, 29.15.1910.

V času splošnih ministrskih kriz v Evropi smo imeli tudi pri nas v Srbiji ministrsko krizo, ki pa ni bila tako nevarna, da bi se bilo bati kakih večjih komplikacij v javnem življenju in razvoju današnje Srbije. Nedavno krizo v srbskem kabinetu je, kakor znano, povzročila demisijska vojna ministra, polkovnika Ilije Gojkovića.

Dogodek, ki je povzročil demisijsko Gojkovića in nato splošno krizo, ki je trajala deset dni, dokler se ni končno našel Gojkoviću dostojen namestnik, je jako važen.

Gojkoviću namestnik bo namreč moral nadaljevati veliko delo popolnega preporeda srbske armade in kot zastopnik prve narodne in državne obrambne moči v srbskem kabinetu pokazati, da se mora v obrambo dostojanstva svoje države in narodnega ponosa, žrtvovati vse. Gojkoviću je namreč z junaškim in kavalirsko gesto raje odložil svoje visoko mesto, samo da reši dostojanstvo svoje domovine in onemogoči mahinacije, da bi se v preoborožitev srbske armade vmešaval kdo drug, kakor oni, ki je po svoji uradni in narodni dolžnosti v to vpo-klican.

Po aneksijski krizi je Srbija razven za povzdigo svojega gospodarstva, trgovine in industrije, najbolj skrbela za preustrojitev armade, zlasti za nje bogato opreženje in nadomestitev vsestranskih materialnih potrebščin. Seveda je morala država v to svrhu veliko žrtvovati in je pripravljena še na večje žrtve. A tega Srbija ne dela morda iz kakšnega športnega razpoloženja, marveč radi tega, ker se čuti slobodni srbski narod na jngoslovanskem ozemlju ogroženega in zato z veseljem žrtvuje kar državi vse, kar potrebuje za obrambo srbske samostojnosti in nacionalno zaščito svojih sobratov na slovanskem jugu. In ravno tega so se ustrašili zastopniki nekatereh držav v Belgradu.

Katerim poslanikom oziroma državam je najbolj neljuba reorganizacija srbske armade je jasno takoj, če se pomisli, da je oborožena Srbija največja zapreka slavnemu „Drang nach Osten.“

Ker pa je Avstrija samo predstraža nemškega „Dranga“ in njenega poslanika Forgacha v Belgradu vse bojkotira, zato je poskusil nemški poslanik pl. Reichenau onemogočiti naročitev zadnje partije gorskih baterij ali pa vsaj podtakniti slabšo robo.

Dočim je namreč minister Gojkovič spoznamo s kabineto in komisijo stal na stališču, da se novih 15 baterij naroči pri firmi Krupp, je bivši nemški poslanik Reichenau privatnim potom agitiral za firmo Erhardt. Gojkovič je poslaniku Reichenau javno očital v skupščini, da ima dokaze za to, da se zavzema za tvrdko Erhardt iz sebičnih interesov, ker je njegov brat akcijonar omenjene tovarne.

Naravno da je bilo to očitjanje Reichenau-u kljub resničnosti skrajno neljubo. Zahteval je zadoščenja, katerega mu pa Gojkovič ni hotel dati, ampak je raje demisijoniral. A tudi Reichenau sam je postal žrtev tega konflikta. Nemška vlada ga je namreč kmalu nato odpoklicala iz Belgrada.

Gojkovič je v svoji odkritosrčnosti sicer napravil diplomatsko napako, vendar je s svojim junaškim obnašanjem in požrtvovalnim delom na polju preporeda srbske armade ostavil v narodu globok spomin.

Njegovim naslednikom je bil i-

menovan general Stepanovič, znan kot eden najboljših srbskih oficirjev. Stepanovič je že opravil enkrat posle vojnega ministrstva, kjer se je zlasti pokazal za izbornega administratorja. Njegovo imenovanje vojnim ministrom je napravilo na javnost zelo dober utis.

Toda Stepanovič je stopil v kabinet samo pod tem pogojem, da se ustanovi za srbsko armado vrhovni inspektorat, ki bo omogočil edinstveno funkcioniranje armade in jo obenem obvarval vsakih političnih vplivov. Vsa javnost in tudi skupščina je njegov predlog vzela z velikim odobravanjem na znanje.

Ko je izšel kraljev ukaz, da je na predlog vojnega ministra in vlade imenovan generalni inspektor srbske armade prestolonaslednik Aleksander, ni bilo nikogar, ki bi temu nasprotoval. Prestolonaslednik Aleksander je namreč radi svoje simpatičnosti, dobrotljivosti in zanimanja, katero izkazuje do vseh državnih in nacionalnih vprašanj, med narodom splošno priljubljen.

O drugih stvareh kakor tudi o splošnem političnem položaju drugih.

Iz slovenskih krajev.

Iz Trsta. „Edinost“, ki nosi na čelu geslo: „V edinstvi je moč“ in ki je urednik Kranjec, napada v svoji 87. številki v vseh iz Lstne kranjske rojake, ki jih je kruha pot zanesla v slovansko Primorje. Zaradi enega samega slučaja, ki je, če je resničen, vreden graje, napada vse Kranjce. Mo-goče je pa tudi, da stvar ni tako črna, ampak je le izbruh zavistne fantazije kakšnega nezrelega dopisnika ki pravi v svoji otročji razburjenosti, da bo „pazno zasledoval širjenje k r a n j s k e kuge v primorskih pokrajinah.“ Hkrati se pa bje na svoja plehata prsa: „Evo, kranjska gospoda, in imate sad vaše renesance!“ Kaj pa je vendar zakrivil „mlad učitelj iz Kranjske“? Izrazil se je: „Kaj narodnost, trehuj, to je narodnost.“ Nepravilne so pač take besede, a pozna se, da jih je govoril mlad učitelj, ki nima še življenjske izkušnje in brzokone tudi tako majhne dohodke, da mu stopi narodnost pri lačnem in praznem trebuhu v ozadje. Kakor rečeno, ni pa treba zaradi enega slučaja obsojati vseh kranjskih rojakov, ki služujejo pri nas. Nasprotno, primorski Slovenci se imamo prav Kranjcem veliko zahvaliti, da smo toliko napredovali. Poglejmo si naš Trst. Večina narodnega dela sloni na ramenih Kranjcev, ki jih vse spoštujemo in čislamo, ker so naši bratje po rodu in krvi ter neumorni delavci na polju našega narodnega in gospodarskega probujanja. Le pogledjmo jih naše vrle Kranjce: dr. Rybář (rojen v Postojni), dr. Mrhar, Ulčakar, Engelman, Pretnar, Arhar, Adamič, Mahkota, Waschte, Dimnik i dr. Ali niso vsak na svojem mestu? Mi le želimo, da bi zavedna Kranjska še več tako vrlih in delavnih mož poslala k

V nižavo!

nam! Slovenci smo majhen narod. Kam pa pridemo, če se bomo ločili po kronovinah. Lokalni patriotizem ne sme stopati v ospredje; gojiti moramo bolj in bolj narodni patriotizem, katerega pa ne smejo ločiti želene meje. To so tudi začeli uvidevati skoraj povsod na Slovenskem, samo teta „Edinost“ ne prizna nikomur, da je pravi Slovenec, ako slučajno ni — Tržčan, oz. ako ne živi v Trstu vsaj toliko let, kot g. Cotič, ki bi postavil rad med tržaške in druge Slovence prav visok zid, da bi bilo onemogočeno vsako medsebojno občeuvanje. Pa ne bo šlo, ker so tržaški Slovenci preveč pametni in preveč narodno zavedni, da bi se hoteli separirati od drugih Slovencev. Tržčan.

Iz Jesenic. Klerikalci, oziroma župnik Škubic je malo prenehal moriti Jesenčane s svojimi volilnimi shodi. Znano je, da je izdal parolo, da gredo pri prihodu obč. volitvah klerikalci in krščansko socialno delavstvo skupno brez primesi drugih strank v boj. Ni dolgo temu, ko so poslali na socialno demokratiški volilni shod tudi klerikalci svoje pristave in njih kapo gerent Čebulj je celo govoril na shodu. Res je, da je dobil Čebulj zaslužen plačilo in da je bila zadeva nekaj časa v nekakem miru. Od tega časa so pa klerikalci popolnoma izpremenili svojo taktiko. Preje tako samozavestni, so postali ponižni in javno proglašajo njih voditelji vse socialno demokratiško početje za navaden humbug, pesek v oči napredni javnosti. Smelo trdijo, da je že davno sklenjen pakt med njimi in sociji ter gredo pri volitvah skupno, roko v roki proti drugim strankam. Slišali smo to že tudi od socialnih demokratov „Samih. da gredo s črnimi njihovimi najhujšimi sovražniki. Za Idrijo torej morajo priti Jesenice. Ne vemo, koliko je na tem resnice, ne more se danes še tega kontrolirati, zato pričakujemo, da na nedeljskem shodu javno izpove svoje mnenje in naj ne slepomišijo. Če so se res zvezali, naj se ne sramujejo svojih črnih bratcev. Res, nekaj posebnega imajo slovenski socialni demokratje v sebi. Glejte, po drugih krajih, na sosednjo Koroško! Kljub temu, da je zmagal nemški socialist z glasovi slovenskih klerikalcev, so v drugem kraju raje odločili

LISTEK.

MICHEL ZÉVACO:

Most vzdihljajev.

Roman iz starih Benetok.

— Motite se, milostljiva, Ako se je vam pripetila podobna aventura, zakaj bi se ne mogla pripetiti kateri drugi? Imperija je zmajala z glavo ter povzela v vročini razburjenosti:

— Hoteli ste izvedeti, kdo je bil oče Bianke; zdaj veste, kdo je bil! Razbojnik je — toda ime tega razbojnika mi je neznano, in ga nikdar nisem hotel izvedeti, in danes bi ga težko spoznala... Vidite torej, gospod, da nisem lagala, ko sem rekla, da ne poznam Biankinega očeta.

— Torej, je dejal Roland, odreciva se pomoči od te strani, ki bi mogla služiti vašemu nesrečnemu otroku v zaščito pred ostudnim Bembom.

Zdaj pa je Imperija obupno vzkrinila:

— Bembo! je zavpila ter prijala Rolanda za roko. Bembo! Kdo vam je govoril o Bembo! Kdo vam je povedal, da je on tisti, ki se ga bojim?

— Vi sami, milostljiva!... Res je, da niste povedali tega imena, toda pravkar ste zaklicali, da je pošast in vampir, h kateremu vas priklepa tajna zaveza, kardinal... Takoj sem vedel, da menite kardinala, škofa beneškega; ali sem se motil?

Imperija si je položila bele roke na razpaljeno čelo.

— Ne, je dejala zamolklo. Niste se motili; nič vam ne uide.

Oh, zdaj me je groza pred vami!

— Bojite se me, ker vam dajem na razpolago usluge duha in razuma, ki je moja last? Če je tako, milostljiva, potem mi ne preostaja drugega, kakor da se poslovim...

— Ne, ne, ostanite! Ne izpodtikajte se nad neznano bojznijo, ki me prijemlje! In — kaj pomeni na vse zadnje gorje, ki se lahko zgodi meni; samo da je rešena moja hči! Da, gospod, kardinala Bemba se bojim! On je tisti, ki je videl Bianco! Njega goni strašna strast okrog te palače!

— In nanj me veže zavezništvo, ki ste ga zaslutili v svoji čudni preroki moči!

Lahen drget je prešinil Rolanda. Razumel je, da sedaj drži kurtizano v svoji oblasti, in da je ta pretresljivi razgovor dospel do svojega viška.

— Kakšna je ta zaveza? je vprašal s kratkim glasom. Premislite, je nadaljeval, videč, kako se je Imperija nehote zganila od groze, da ste mi povedali zdaj že toliko, da bi mi zamenj skušali prikriti resnico. To resnico hočem zaslediti, pa naj bo še tako strašna; in takrat vam utegne biti žal, da mi je niste sami priznali.

— Ubogala vas bom, je zajecjala kurtizana. Kdo ste? Kaj hočete? Ne vem; čutim pa, da ste oboroženi s strašno močjo...

— Govorite torej!... Poslušam vas.

— Leta 1509, je dejala Imperija, sem ljubila nekoga, edinega, ki sem ga sploh kdaj ljubila. In če izprašujem svoje srce, čutim, da ga ljubim še vedno.

Imperija je zaškrpala z zobmi in dodala:

— Ljubim ga in ga sovražim!... Poslušajte: ta človek me je zavrnil, ko sem se mu sama ponudila. Hotela sem se mu darovati vso, ne samo s svojim telesom, ki je bilo nečisto, nego tudi s svojim srcem, ki je bilo deviško. On pa me je zaničeval, osramotil me je in opsoval... Ljubil je drugo dekle...

— Kako je bilo ime temu človeku?

— Roland Kandiano.

— Pa dekletu?

— Leonora Dandolo.

— Dobro. Nadaljujte, je rekel Roland, pritiskaje si nohte v dlani svojih rok, da bi s telesnim trpljenjem ukrotil bolečino svoje duše.

— Sklenila sem se maščevati, Imela sem ljubimca, ki mu je bilo ime Davila... Da ljubimec je zasačil moje ljubezen do Rolanda Kandiana; jaz pa sem ga umorila.

Rolanda je izpreletelo.

— In ko sem stala pred umorjencem, vsa osupla od groze, je nadaljevala Imperija, se je pojavil poleg mene človek, ki je bil videl vse. Bil je Bembo, Potegnil me je v eno izmed dvoran tiste palače in tam sem zagledala drugega človeka: Altieri, ki je bil takrat poveljnik lokostrelcev, danes pa je generalni kapitan

beneške armade...

Imperija se je za hip prekinila. Zadihaval se je in lovila sapo. Čudila se je, da s tolikim mirom pripoveduje te strašne skrivnosti človeku, ki ga jedva pozna. Od groze je kamenela, slišoča samo sebe, kako ji vse te skrivnosti uhajajo brez napora, in kako čuti celo neizmerno potrebo, pripovedovati svoj zločin.

— Altieri in Bembo, je povzela, sta mi velela sesti. In Bembo mi je dejal: „Gospa, vi ste pravkar umorili člena Desetorice. Obesili vas bodo, ali pa vam odrežejo to krasno glavo, ki tako dobro pristaja vašemu mramornemu telesu.“ Vztrpetela sem od groze; spomnila sem se svoje male hčerke Bianke, ki sem jo imela v vzgoji daleč od svojega zločestega doma...

Gorje! Zakaj me je takrat premagala ta sebičnost!... Ali, zakaj nisem umrla v tistem trenutku... Vse bi bilo končano!... Toda takrat sem mislila drugače. Ob misli na morišče me je obil mrzel znoj, in vsi udje so mi jeli drgetati v smrtnem mrazu.

Bembo pa mi je dejal: „Samo eno sredstvo vas more otihi!...“

— Kakšno? sem vprašala, vsa blazna od radosti.

— To je, da ovadite nekoga drugega, češ, da je umoril Davila! Če ne bo drugače, bova midva pričala, da ste govorili resnico.

— Toda koga? sem vzklila. Koga?

— Rolanda Kandiana!

— Nikdar!

— Dobro! Pa pojdete vi na morišče, in Roland postane mož Leonore.

— Ob teh poslednjih besedah, je povzela Imperija, sem čutila, kako izginja moja proza in kako se me pošlašča nenaden gnev. Misel, da bo Leonora Dandolo srečna, jaz pa ne, me je delala blazno. Na glas sem zakričala, da sem pripravljena...

Altieri mi je narekoval ovadbo, jaz sem pisala, in Bembo je vrgel pismo v puščico na trgu Svetega Marka... To je bilo strašno, kaj ne da?

— Da, je dejal Roland, dokaj strašno. Ljubosumnost vas je tirala v ta čin. Toda ta Bembo, zakaj se je jezil nad Rolandom Kandiano?

— Ne vem... morda je bila to kaka druga vrsta ljubosumnosti.

(Dalje.)

zmago nemškemu naprednjaku, kakor pa podpirali svojega zaveznika — slovenskega nazadnjaka. Ostali so pač zvesti svojim svobodnim idejam. Torej za Idrijo, Jesenice, ali je res? Povejte nam!

V nedeljo, dne 2. aprila uprizori „Gledališko društvo“ velekomično burko „Sladkosti rodbinskega življenja“. Igra se v dvorani „pri Jeleni“ na Savi. Začetek ob polu 8. uri zvečer.

Splošni pregled.

Prof. Masaryk je govoril o sedanjih krizah. Najvažnejši vzrok sedanje krize vidim v zavoženosti finančni politiki. Stranke večine so izjavile v delegacijah svoje pomisleke glede zahtev za armado in za mornarico. Ti pomisleki so bili opravičeni. Država ne prenese prevelikih finančnih zahtev. Te zahteve so omajale ugled večine, ko se je ta udala želji vlade. Tudi po delegacijah se je večina v parlamentu izražala dvomljivo glede denarnih zahtev. To je omajalo trdna tla. Toda pravzaprav je vzrok krize slabost in brezprograrnost večine.

Giolitti in socialisti. Socialisti Bissolati je izjavil, da soc.-demokrati ne vstopijo v kabinet, ker ne marajo prevzeti odgovornost za drage jubilejne slavnosti, ki se letos vrše, da pa bodo podpirali Giolittijev kabinet.

Na Španskem so se pojavili nemiri zaradi najnovejših konfliktov z Vatikanom, ki hoče imeti na Španskem še vedno svoje posebne pravice. V zbornici se je začela debata o Ferrerjevem procesu, ki je budila povsod veliko zanimanja. Poslanik Soriano je vprašal vlado, kako je mogoče, da je sodni odbor v štirih urah pregledal celo kopico aktov, ki so obsegali 1200 strani. Zakaj je sodni dvor odklonil celo vrsto verodostojnih prič. Ferrer je bil obdolžen samo zločina, ki se kaznuje z ječo, potem pa je bil obsojen na smrt. Govornik ne veruje, da je bil Ferrer kriv barcelonskih nemirov. Zato pade vsa odgovornost na konservativno stranko. Po mestih so se pojavile demonstracije proti monarhističnim klubom.

Položaj v Fazu. Berabci so prišli prav pred o'zidje mesta, kar je napravilo velik strah. Berabci so se samo hlinili, da bi laže prišli v mesto.

Mehika je dobila konečno nov kabinet, ki pa vendar še ni zagotovilo, da se razmere kmalu pomirijo in uredijo.

Kitajski odgovor na rusko noto je bil po izjavi kitajske vlade zelo miren in popustljiv. Ruske zahteve so baje vse sprejete in drugih šest točk, zaradi katerih se Rusija vznemirja, je vlada baje že preje priznala. Konflikt bo mirno končan.

Stolipin. Položaj in vspeh na shodu je le pripomogel k zaupanju do Stolipina, ker je baje on povzročil odločni nastop ruske vlade proti Kitajski. Baje bo razpuščen državni sovjet in duma. Stolipin oznanja nov, liberalnejši vladni program. Univerze bodo dobile več svobode in tudi židi dobe ugodnejše pogoje.

DNEVNE VESTI.

Da je „Slovenec“ Schwarzov „lajbžurnal“, smo vedeli že zdavnaj in zato smo predvčeršnjim tudi pričakovali, da odgovori Schwarz na odprto pismo našega glavnega urednika v „Slovencu“. Nismo se zmotili, Schwarz — ali Fink v njegovem imenu — je odgovoril, ali tako žalostno in klaverno, kakor se je to pač moglo pričakovati; glavnega vprašanja se niti ne dotika in laže — „Slovenec“

namreč v Schwarzovem imenu — da plačuje davek za „Jutro“ — Učit. tiskarna! Ko bi le hotela biti tiskarna tako prijazna!

100.000 kron deficit je imel 1. 1909 „Slovenec“, ki izhaja že nekoliko decenij in se čudi, da je imelo „Jutro“ v prvem letu izhajanja 23.000 kron deficit! „Slovenec“ bi pač tudi v tem oziru lahko pometal pred svojim pragom in pustil tuje pragove na miru, posebno ker ga nič ne brigajo.

„Podpredsedniku deželne vlade“ gospodu Finku bi prav resno svetovali, da se ne meša v zadeve, ki ga nič ne brigajo. Ta mož igra namreč prav čudno vlogo v boju med „Jutrom“ in „Slovencem“, a bilo bi za njega bolje, ko bi se za celo to zadevo čisto nič ne brigal. Za danes samo toliko, ker upamo, da bo to zadostovalo.

„Slovenec“ nas izliva, ker menda želi, da bi začeli vporabljati material o privatnem življenju klerikalnih voditeljev. Tega materiala, ki ga nismo sami zbirali, nego smo ga dobili, nismo hoteli porabljati, ker se nam stoji tak način boja, ali ako se to ne stoji škofu Jegliču, v katerega imenu opravila v uredništvu „Slovenca“ cenzuro vseh rokopisov neki kaplan, bomo vrgli tudi mi vse oziroma stran in potem bo „Slovenec“ zastoj pridigal o — morali, ki je sam ne pozna, a od drugih zahteva da bi jo poznali.

Klerikalci agitirajo za občinske volitve od hiše do hiše, od človeka do človeka in lažejo, da se kar kadi. Dobro je, da jim živ krst nič ne veruje, ker vsakdo pozna te „priatelje“ Ljubljane, ki škodujejo Ljubljani celo sedaj, ko še niso zagospodovali v njej kjer in kolikor le morejo, ako bi pa zagospodovali še na rotovžu, bi jo najprej do nagega slekli, a končno bi jo kar odrli. Pa ne bo nič; je grozdje prekisl.

Da pridejo Nemci zopet v Ljubljanski občinski svet, je zasluga naših klerikalnih „rodoljubov“. To naj si dobro zapomnijo vsi slovenski volilci v Ljubljani in naj vržejo klerikalne agitatorje čez prag. Pri občinskih volitvah bosta samo dve gesli: „za slovensko Ljubljano“ in „za klerikalno-vladno-nemčurško Ljubljano“. Slovenskim volilecem izbira pač ne bo težka, pač pa bo težko klerikalnim agitatorjem najti ljudi, ki bi hoteli izdati slovensko narodnost s tem, da bi volili klerikalne kandidate, zaveznike nemških kazinotov.

200 kron za vsakih pet volicev ponujajo klerikalci svojim agitatorjem. Za to so klerikalni agitatorji tako „delavni“ in agitirajo kot bi se jim šlo za življenje. Vsak klerikalni glas bo torej — plačan, za vsakih pet klerikalnih volicev bo dal klerikalni volilni generalštab 200 kron! Ali ni to atentat na pamet in na čast vsakega ljubljanskega volilca?

Kako delujejo klerikalci. Klerikalci delujejo po jezuitskem načelu, da je namreč dovoljeno vsako sredstvo, četudi je še tako krivično, vsaka sleparija n. pr. falzificiranje glasovnic, vsaka največja lumparija in svinjarija, da le dosežejo svoj namen; zato se ne ogibljejo tudi laži, opravljanja in obrekovanja. V monarhičnih državah se kažejo klerikalci kot zasloba in podpora prestolom, v ljudovladah pa strežejo ljudovladskim državnim zakonom. V Franciji se menjuje njihov „Vive l'Empereur!“ s klicem „Vive la republique!“ in prepričani smo, če bi kdorkoli na Francoskem živečih prestolnih pretendantov bil izvoljen kraljem, gotovo bi ga klerikalci takoj pozdravljali z „Vive le roi!“ Ta hinavščina cele klerikalne stranke se kaže tudi v Avstriji, posebno še pri nas na Kranjskem, dannaden. Čeprav je klerikalizem po svoji naravi nasproten vsaki omiki in biti ji mora tudi nasproten, vendar trde klerikalci tudi

javno, da se jim šola zato tudi stoji, ker odpira ljudstvu oči in ga privaja vedno bolj do duševne samostojnosti in neodvisnosti. Dasi klerikalci vedno vpijejo, da naj se skriči šolska dolžnost, da morajo dobiti nadzorstvo duhovniki v roke ter se izključijo iz nadzorniškega posla strokovnjaki, da naj se izbacnejo iz šole realije — torej zahteve, ki tirajo ljudstvo očividno v temo in nazadnjajstvo, vse te zahteve ga nič ne motijo, da se drzne vpiti na vsa usta, da je prijatelj šole in učiteljstva, prijatelj prosvete in omike. Tako cvete v tem taboru laž ter izjavlja potom laži narod na pota, ki ga peljejo v nesrečo in pogubo.

Opozarjamo vse napredne volilce ter sploh napredno občinstvo, da bodi vsakdo v vsaki gostilni in kavarni izkrajno previden napram klerikalnim izjavam. Klerikalci so si namreč izmislili tale zlodjev volilni manevar: V vsako, od liberalcev najbolj obiskano gostilno razpošiljajo svoje ogleduhe. V pol pijanosti začno pod raznimi pretekami izvivati političnega nasprotnika in če ta ne spozna že naprej klerikalni manevar, v razburjenosti kaj reče in drugi dan lete z zverženimi ovadbami na sodišče. Ker imajo vedno priče seboj, je obsodba že naprej gotova stvar. Če le morejo, provocirajo iz ene take tožbe še kopice drugih, tako da tisti, ki je pri prvi obravnavi bil kot priča, nastopi drugič kot tožnik, porabi pa prvotnega tožnika za svojo pričo in tako dalje. S tem svojim manevarom zasledujejo več namenov. Glavni trije so: Vohuniti pogovore političnih nasprotnikov, napredne gostilničarje oplasiti, da se radi klerikalnih gostov boje nastopiti pri volitvah po svojem prepričanju, napraviti med liberalnimi stalnimi družbami razdor ter potem izživati ravno za volitve spraviti čim več nasprotnikov v zapor ali sicer v občutne kazni. — Zato pa bodite previdni pred klerikalnimi vohuni! V koliko so klerikalci s svojim sistematičnim načrtom na ta način že dosegli pri nekaterih omahljivih gostilničarjih in kavarnarjih, to je pokazal zadnji občni zbor ljubljanskih gostilničarjev z vsemi intrigami v ozadju tega čudnega občnega zbora. Dotični intriganti pridejo svoj čas na dan. V koliko pa so klerikalni izvivaci nevarni za napredne volilce, berite včerajšnji sodnijski slučaj Globevnik, Košmerlj proti B. (Glej poročilo pod naslovom: Krščanska morala pred sodiščem.)

Shod zaupnikov narodno-napredne stranke se vrši danes, dne 31. marca 1911 ob 8. uri zvečer v veliki dvorani „Mestnega doma“. Dnevni red: a) Poročilo izvrševalnega in centralnega volilnega odbora. b) razgovor o kandidatih listi. c) Slučajnosti. Radi važnega dnevnega reda se prosijo zanesljive udeležbe.

„Jutrova“ karikatura v dunajskem „Extrablattu“. Pod naslovom „Politična razglednica“ prinaša dunajski „Extrablatt“ od srede našo karikaturu „Ljubljana in dr. Žilindra“, ki jo imenuje zelo posrečeno. — Pri tej priliki opozarjamo na razglednico, ki so izšle v naši založbi, in sicer omenjena „Ljubljana in dr. Žilindra“, Suki in policaji“ in „Jutro tebi osle kaže“. Prvi dve razglednici sta bili prvotno od drž. pravdnitstva konfiscirani, pa ni konfiskacije potrdilo niti ljubljansko sodišče, niti graško nad-sodišče. Razglednica je le še prav malo v zalogi. Druga izdaja se pa ne bo delala, ker pridejo potem, ko se te razprodajo, na vrsto druge. — Razglednice se dobe po 6. vinarjev v upravnistvu „Jutra“ in v tobakarnah, kjer je „Jutro“ na prodaj; če se vzame 25 kosov naenkrat, so po 4 vin.

Agitacija v cerkvi. Prihodno nedeljo se prične v ljubljanski dekani-ji (ljubljska okolica) po cerkvah agitacija za občinske volitve ljubljanske. Samo po sebi se umeje, da bo v ljubljanskih cerkvah terorizem na volilce še brezobzirnejši!

Največji sovražnik „Jutra“ je šef mestne policije ljubljanske, svetovnoznana policijska kapaciteta Lauter, Schwarzov telesni stražnik in Štefetov intimus. Ta vitez žalostne postave vedno tolaži svoje prijatelje v nemčurkem in klerikalnem taboru, da bo kmalu — konec „Jutra“, mi mu pa garantiramo, da mu bo „Jutro“ pisalo — nekrogol. Oh, kako bo to žalostno — pa ne za nas!

Dobrodelna prireditev v prid dijaške kuhinje „Domovine“ se vrši zanesljivo v soboto dne 1. aprila t. l. v vseh gornjih prostorih „Narodnega doma“. Ker je mnogo dijaštva iz dežele, naj bi se pri tej priliki spomnilo rodoljubje na deželi svojega dijaškega naraščaja v Ljubljani, da ali polnoštevilno prihiti ta dan v Ljubljano ali pa pošlje kak znesek v prid „Domovine“.

„Domovina“. Navada je, da znan-ci in prijatelji 1. aprila porabijo za kako nedolžno šalo. Iz vrst naših prijateljev se priporoča, naj letos vsak, ki se vjame na prvi april, plača 20 v. za „Domovino“. Odobravamo ta nav-svet.

Slovensko deželno gledališče. Zadnja predstava tekoče sezone je bila operna repriza. — Časni večer, ki ga je obhajal včeraj g. Bohuslav, je napolnil gledališče do zadnjega prostora ter so bili po prvem dejanju izročeni g. Bohuslavu štirje veliki lovorovi venc s trakom in številnimi priveski, med njimi dva manjša pozlačena lovorova venca. G. Bohuslav je lahko prepričan, da je zapustil za sabo kar najboljši spomin in da ga ni gledališkega obiskovalca, ki bi se ne veselil njegovega sedaj že popolnoma zasiguranega engagementa za prihodnjo sezono. — Hana gđ. Hadrbo-lčeva je bila prava delikatesa po ponesrečeni figuri, ki smo jo videli v četrtki ob gostovanju gđ. Saldinjeve. Naša in cele publike sodbja je, da je gđ. Hadrbočeva sigurno za sto procentov boljša od one mladodramatične aspirantke. Prav resno svetujemo ravnateljstvu, naj na vsak način najde primeren modus, da ostane gđ. Hadrbočeva naslednjo sezono zvesta našemu odru. Dasi sami nismo prijatelji operne, nujno priporočamo to g. ravnatelju v interesu operne same, ki uživa v toliki meri njegovo protekcijo.

—a—
Nenadoma umrl je mestni nadkomisar g. Jakob Tomc, tast deželne-ga poslanca g. Ganglja. Vobče čislani pokojnik je na magistratu služboval 46 let, odklikovan je bil z zlatim zasluž-nim križcem s krono. Pogreb danes ob 4. pop. Naše iskreno sožalje ostali rodbini!

Zagonetni strel v deželno sodišče. Sinočnja ljubljanska dnevni-ka prinaša očividno iz enega in istega vira pisano poročilo, da je strokovnjak ugotovil, da je izstreljena kroglja 9 milimetrskega kalibra. Ker je temu nasproti ne le g. Milčinski ter drugi očitvidci te krogelje, marveč tudi policija prvotno trdila, da je kroglja le 7 milim. kalibra, smo se tudi mi, ki te krogelje nismo videli, obrnili do strokovnjaka z vprašanjem, ali je kroglja 9 ali le 7 mil. kalibra. Dotični strokovnjak je izjavil: krogelj sem videl, preiskal ter našel da je kroglja sedem, k večjem osem milim. kalibru. Če bi se mi bilo dovolilo krogelj primerno preobraziti, bi to s popolno gotovostjo določil, vendar pa je tudi brez tega popolnoma izključeno, da bi bila kroglja devet milim. kalibra. Kaj, če bi bil ta strokovnjak ravno isti, ki je oddal tudi oficijelnim orga-

nom ravno isto mnenje? In kaj, če bi mi v nasprotju z drugimi oficijelnimi trditvami še danes zastopali že včeraj izraženo neoficijelno mnenje: ta strel je bil namenoma oddan? Morda to mnenje preje dovede k rešitvi ugan-ke. G. Lavter napravite poskus!

Krščanska morala pred sodiščem. Znani klerikalec, krojač Glo-bevnik ter doslej kot klerikalec tako malo poznani Košmerlj, ki izdeluje pod streho liberalne „Učiteljske tiskarne“ drože za obmejne Slovence, sta dne 12. t. m. zasledila B. v gostilni „Pod Skalco“. Malo pred polnočjo prideta tja oba že vinjena in ko vidi-ta tam sedeti B., sta začela izvivati: To je tudi eden tistih od pridobninske komisije, ki drug-gim davke zvišuje, sam sebi jih pa znižuje. B. je odgovoril, da ta dva drugega ne delata, kot da ga izvivata po gostilnah, da bi se on iz-pozabil, ter jima kaj rekel. Globevnik je na to izjavil: Vsaj itak nisi vreden, da bi te tožila. B. je padel v to zanjko, začel kritikovati o škofu itd. Onadva sta se potegnila za škofa in ko je Globevnik B. predba-cival, koliko dobrega mu je škof stor-il, je B. odgovoril: „Ti si v mojih očeh hinavec, baraba, capin! Kdor drži s farji s temilumpi in faloti je sam falot, baraba in nič vreden!“ — V tem smislu je zasnovana tožba od strani Globev-nika proti B. Včeraj dopoldne se je o tem dogodku pred okrajnim sodiščem vršila razprava. Globevnik za-stopar dr. Vodusek, B. po dr. Azman. Košmerlj je kot priča. Sodnik skuša stvar poravnati, a Globevnik in nje-gov zastopnik izjavita, da odklan-jata vsako poravnavo, ter za-htevata da se B. kaznuje. B. vprašan, če je bil že kdaj kaznovan, pravi, enkrat že, s Štefetom sku-paj. Navzoči Štefe to potrdi. Toženc se zagovarja, da sta ga onadva izzi-vala, ni pa takrat rabil obtoženih besed. Ugovarja tudi, da Globevnikova ovadba glede časa ni resnična, kajti Globevnik in Košmerlj sta prišla že po 11. ne pa ob 9. uri v gostilno kot Globevnik trdi. Tudi priča Košmerlj pod prisego izjavi, da je bilo to že okrog polu polnoči. Košmerlj se javno proglasi kot klerikalca in izjavi, da bo tudi on Breskvarja tožil, ker je on dejal, da je tisti, kdor drži s farji in s temi faloti sam falot in baraba. B. ugovarja, da to ni res rekel. Tudi dr. Vodusek še posebej ugotavlja v zapisnik, da sta Globevnik in Košmerlj pristaša S. L. S. B. je pri-javil nasprotno tožbo proti Globev-niku oziroma Košmerlju zaradi očitjanja glede davkov. To pa pride prihodnjič na vrsto. Za sedaj se enkrat razsodba tako glasi, da obtoženec plača 50 K globe. — Krist bi se izjokal, da pri-staši njegovega kraljevstva tako izvrš-juje njegov krščanski nauk. Tisti čas je namreč Krist rekel svojim učencem: ... in ako je bil kdaj izmed vas razžaljen, naj se nikdar ne maščuje, marveč naj se izkaže odpustljivega napram tistemu, od katerega je bil razžaljen!

Eden, ki tudi cesarja ni pozdravil. Dva sivolasa starčka, sosed, oba z eno nogo že pred grobom, prideta pred sodišče. Eden je drugega razžalil rekoč: „Taka prokleta bogatija, pa vendar kradejo.“ Razžaljeni je dvakrat pisal žaljivcu, naj to prekliče, da ne bo treba poto do sodišča. Oni pa je obe pismi ne-odprti zavrnil. Ni drugega preostalo, kot za oba težka pot h kazenskemu sodniku. Ko sodnik zagleda oba starčka pred seboj, je skušal porav-navo med njima. Toženi je trdovratno odklonil, češ, jaz sem v svoji pravici. Ker je tožitelj tudi isto mnenje za-stopal, se je o stvari začela razprava. Toženi vprašan, če je bil kdaj že kaznovan, je povedal da, in sicer pet-

MALI LISTEK.

„Omladina“.

Glasilo slovenskega narodno-radi-kalnega dijaštva, „Omladina“, je stopilo v osmo leto svojega obstanka. Ta izborni dijaški list smo ocenili že zadnjič, ko je bil zaključen sedmi letnik. Prva številka novega letnika nam kaže, da bo list stal v novem letu če ne na višji pa vsaj na isti višini kakor v lanskem letu. Uredništvu piše glede smeri lista v novem letu sledeče:

„Omladina“ bo tudi v osmem letu z vso zmoglostjo podpirala raz-voj moderne misli v slovenskem naraščaju. Ni bilo z glasilom narodno-radikalne struje dosedaj, kakor si že-limo in kakor bi moralo biti, pa za-vedamo se dobre volje in trdno ve-rujemo, da s svojim delom ne mo-remo ostati brez somišljenikov in brez delavcev. Kratka je doba teh osmih let, vendar je dala toliko zgleada, da moramo naprej, le trdnije organizo-vani, neizprosnejši korakamo.

Obljubovati za osmi letnik „Omla-dine“ ne moremo nič ekstravagan-tnega. Trudili se bomo, dajati najširo-jo podlago vsemu, kar je potrebno za

razumevanje naših kardinalnih pro-gramatičnih točk: brezverstva, narod-nosti, izvenpolitičnosti. Baviti se ho-čemo z žitjem in bitjem tujezemskega dijaštva, dajati znanstveno podlago obrambnemu delu, priti na jasno z našim razmerjem do slovenskega juga, vzbuditi za stalno žensko vpraš-anje, itd. Vsi somišljeniki naj nam pa gredo na roko. Mislimo, da spada tudi malce k njih ponosu, skrbeti za to, da se njih stanovsko glasilo raz-vija primerno svoji starosti. V vsakem, ki mu je mar organizacija, naj bo tudi toliko dolžnosti in vesti, da bo sma-tral list za zrcalo, v katerem se od-svita skupina, ki kateri se prištev-a in v kateri občuje. In veselilo nas bo, ako bomo mogli na koncu letnika zaznamovati le eno: bila je volja!

Tako uredništvo „Omladine“. Nas ta program veseli, ker je moderen, jasev in odkrit. In zato „Omladino“ priporočamo ne le dijaštvu, visokošol-skemu in srednješolskemu (temu sled-njemu vkljub prepovedi dež. šol. sveta), temveč tudi inteligenciji sploh. Kajti dolž-nost inteligence je, da izkuša spoznati stremiljenja in ideje mlade generacije in se ji izkuša približati. In „Omla-dina“ je bila, je in bo ostala resnično, ne samo navidezno glasilo moderne slovenske generacije.

„Omladina“ bo letos izhajala samo desetakrat na leto (vsak mesec izvzemši julij in avgust) za to pa so se posamezne številke povečale za štiri liste. Naročnina ji je za celo leto 4 K (za učitelje 3 K, za dijake 2 K); posamezne številke po 40 vin. Upravnistvo je v Ljubljani, Breg št. 12, uredništvo pa v Pragi na Kralj. Vino-hradih, Brandlova ulice 34.

De pharmacia.

O vseh mogočih stvareh se je pri nas že pisalo. Poskušali smo se v filo-zofiji, dan za dnevom rešujemo verska vprašanja, imeli smo že najrazličnejše enketе v tej in oni stroki, prirejali smo akademije v proslavo različnih velikih mož — mal narod smo, a vkljub temu se udeležujemo svetovnih problemov, najsi bo političnih, najsi bo filozofskih ... Toda stavi milijon — dasi ga nimam — da bo marsikdo neverjetno zmajal z glavo, če bo slu-čajno prečital naslov moje današnje notice ... Pharmacia ... Kakšna zver je to zopet? ... Ali še ni dovolj novotarij v našem rodoljubnem slo-venskem življenju? ... Čemu torej še to? ... Apage te! ...

Toda opozistite! Moja navada je

sicer, da sem proti vsakemu do skraj-nosti uljuden — večkrat morda celo v svojo lastno škodo! — Ampak danes se mi neče molčati ... Na srcu mi je namreč nekaj, kar me že dolgo teži ... In ker je po dolgem deževju danes vendar enkrat zopet krasen dan, se hočem malo oddahniti in uporabiti svoj mir v to, da povem slovenski javnosti dve, tri besede, ki jih še ni slišala ...

Vem sicer, da s predlogi nimam sreče — a vkljub temu hočem tudi danes predlagati ... morda ne zaman!

Torej: Pharmacia! ... Kaj je to? Da bo vsakdo raje čital dalje — poznam namreč naše občinstvo — povem takoj spočetka: pharmacia je znanost in sicer izhaja iz grške be-sede phármacon, kar pomeni toliko, kakor zdravilno zelišče. Pharmacia se peča s pripravljanjem zdravil in je ena najstarejših in obenem najznan-mivejših znanosti. S prvim človekom je prišla na svet tudi bolezen — s prvo boleznijo pa je bilo treba tudi zdravila ... V začetku je bila phar-macia primitivna — razvijala se je stopnjujoče z napredkom medicine in danes pač ni manj važna kot medi-cina sama ... Vsakdo, ki se peča s pripravljanjem zdravil, je pharmaceut

in da je pharmacia resnično znanost, je razvidno iz tega, da je treba phar-macevta študirati na univerzi, kjer doseže slednjič akademsko stopnjo magistra pharmaciae, ki ga usposablja samostojno voditi lekarno.

V zadnjem času se tudi Slovenci posvečajo farmaciji — zato se mi je zdelo enkrat potrebno, povedati slovenski javnosti, kaj smo, oziroma kaj hočemo ... Upam, da se toza-dedno pogovorimo še večkrat, če se mi posreči, kar nameravam ... Bo-doči „Akademični klub slov. farmaceutov v Pragi“ bo imel še mnogo hvaležnega dela ...

Neizčrpna je naša znanost, dasi se je črpalo že toliko! Vse prirodne znanosti družijo sebi pharmacia: bo-taniko, kemijo, fiziko, mineralogijo, farmakognozijo in zgodovino ... Kako obširno polje posebno za nas Slovence ... koliko dela, koliko le-pote, koliko veselja, če se poprimemo resno svoje stroke! ... Neomadeže-vana, nepreiskana leži pred nami naša krasna slovenska domovina s svojo bogato floro, ki ji razun Švice ni enake. — A ni ga človeka, ki bi se je usmili, sklonil se k nji in jo po-ljubil na deviška usta z gorkim po-ljubom ljubezni, da bi strel svet nad toliko krasoto in tolikim bogastvom!

desetega leta, ko se je cesar peljal skozi Zidani most. Vlak je obstal, med tistimi, ki so šli gledat cesarja, sem bil tudi jaz in ker se drugi niso, se tudi jaz nisem odkril. Zato so me prijeli in obsodili. (Sodnik ugotovi, da je bilo to še po staro odredbo, novejša datira se le dve leti pozneje). Tožiteljeve priče so potrdile zgorej omenjeno žalitev. Toženi se zagovarja, da sosedovi hodijo k njemu na vrt, ker je večkrat kaj pokradenega. One besede pa da ni rekel tožitelju, marveč le njegovemu fantu. Mož je bil izgubljen. Zato sodnik in zastopnik tožitelju opetovano in popolnoma prijateljsko priporočata, naj obtoženec izjavi, da te besede obžaluje, pa stroške plača. A toženi zopet trdovratno odkloni to spravo, češ: „Jaz nimam ničesar obžalovati.“ Že se sodnik, ki ga je tako trdovratnost prisilila k obsodbi, dvigne, da izreče kazen, tedaj se tudi razžaljeni starček dvigne raz svoj sedež, stopi pred tožnika ter globoko ginjeno pravi: G. Orel, pogledajte, oba sva siva starčka, oba sosedu, privoščite mi le dobro besedo, plačajte stroške in jaz vam iz srca odpustim. Toženec: G. Mohorč, jaz vam nisem nič rekel! Sodnik: Vsaj to izjavite, da ste se zmotili, ko ste one besede izrekli! Toženec: Kaj se bom motil, če mi pa res kradejo. Saj me je le za to citiral na sodišče, da mu stroške plačam. Navzoči so kar ostrmeli nad tako trdovratnostjo. Tožitelj pa je s težkim bolečim glasom dejal: Gospod sodnik, dovolj je, prosim sodite! In sodnik je res razglasil obsodbo! 30 K globe ali 3 dni zapora. Stari trdovratnež je takoj prigrabil vsiklic, hoče na vsak način s trdo glavo skozi zid ... pa ga bo bolelo!

Tudi o garjah se ne sme govoriti. Okrajna babice neke v ljubljanski okolici je pravila staremu Fr. K., da ona pozna neko poročnico ki ima polno garj po sebi. Opazila jih je, ko je bila v svoji službi kot babica pri porodu. Stari Fr. K. je to novico pripovedoval ženskam ko so prišle zvečer vasovat. Neži Kl. iz Zg. Kašija se je to tako zagnusilo, da je ogorčeno vskliknila: To je pa grdo, da babica kaj takega pripoveduje! Babica se je čutila vsled te graje na svoji časti vžaljeno in Nežo tožila. Poravnava je babica odklonila. Priča K. pa je tako izpovedala, da je babica, ki tako govori o svojih poročnicah sama izvala tako grajo. Tik pred razsodbo je babica umaknila svojo tožbo, pa je bilo že prepozno, kajti sodišče je prav po nepotrebnem toženo Nežo itak brez babične milosti popolnoma opristilo.

Veliki viharji, ki so te dni divjali v južni Italiji ter nenavadna vročina v četrtih v naših krajih so skoro gotovo pojavi novega delovanja ognjenikov (Vezuv?) Njih vpliv sega tudi v naše kraje potom vremenske izpremembe.

Razstavljene iznajdbe.

(Konec.)

Poleg tega je izložen še nek pomožen železnični aparat za proge brez vsakih varnostnih naprav in prepreča napačno postavljanje železniških signalov in menjal.

Dalje je videti svečino kapico, začasno še iz kovine, mesto iz predelanega stekla, ki prepreča okapanje sveč.

Napetnik je prožen jeklen oklep, ki ima na znotraj male bodice, da se dobro prime pete, zadaj pa ima udelelan zaokrožen gumast varstven nastavek. Prepreča oškrepitve z blatom.

Nekaj let sem je Scopolamin eno glavnih zdravil moderne medicine ... Kdo ga je našel? Kranjski farmacevt Scopoli na Kranjskem! ... Na Kranjskem, posebno na Notranjskem raste razkošno skoraj vsa moderna medicinska flora, a nikogar ni, ki bi se je lotil! ... Naše barje skriva v sebi še tisoče in tisoče biservov za farmacevtsko znanost — ni ga človeka, ki bi se lotil tega hvaležnega in zanimivega dela!

Naša zemlja je rodovitna ne samo za kmetovalca, marveč tudi za farmacevta-znanstvenika. Po svoji konstituciji je naša Kranjska zemlja zmožna, sprejeti marsikatero zdravilno zelišče v svoje okrilje, ki doslej pri nas še ni udomačeno. Že iz narodno-gospodarskega stališča bi bilo vredno, pečati se z vprašanjem, kje in kako bi bilo najprimernejše udomačiti to ali ono rastlino tudi pri nas ... Nebroj je še drugih strokovno-znanstvenih vprašanj, ki čakajo rešitve — ker imamo danes dovolj farmacevtskega naraščaja, si sežemo v roke in glejmo, da nas ne prehiti tujec! Cesar ne more eden, to dosežemo lahko s skupnimi močmi, zato apeliramo na vse tovariše-farmacevte, ki gredo letos na vseučilišče: vsi v Prago, kjer si ustanovimo svoj stanovski klub, katerega glavna naloga bodi: posvetiti vse svoje moči svoji slovenski domovini!

Fedor Gradišnik.

Higijenične posodice za sol in poper se bodo gotovo udomačile v vseh kulturnih državah, v hotelih, gostilnah, zdraviliščih, pri bolj-ših družinah itd. Posebno v hotelih in gostilnah se zlasti pri pometanju dviga obilen prah, donešen iz ceste in se z vsemi svojimi bacili vsega na sol in poper dan na dan. Preprečen bo stem dotik s soljem in poprom tudi nalezljivo bolnim osebam itd. V poniklanem, z lepim (figurativnim) okrasom obdanem oklepu, ki se zadaj zaklene s ključkom, je steklena posodica za sol in poper, ki se spodaj strmo zožuje in konča v malo odprtino. Odprtino zapira mal zaklopec, katerega drži kvišku pero. Vrh vsake posodice za sol ali poper je gumb, in če se pritisne nanj, se usiplje sol ali poper v poljubni količini. Združeni posodici nositi napise: „V obrambo zdravlja!“ „Sol“, „Poper“.

Svečine kapice in higijenične posodice za sol in poper pridejo kmalu v promet.

Kranjska industrijska družba. — Delavske razmere.

Izpred razsodišča rudarskih skladnic okraja okrognež rudarskega urada v Ljubljani.

(Dolge.)

Ravno tako brezuspešno pa sem tudi zahteval, da se mi v smislu § 46. pravil bratovske skladnice izplača vsaj delež na rezervnem zakladu, katerega bi bratovska skladnica morala po preteku jednega leta po mojem izstopu plodonosno naložiti v poštni hranilnici in meni na zahtevo izplačati.

Ker sem bil polnopraven član bratovske skladnice, ter vsled starosti nesposoben za delo, sem bil opravičen v smislu § 23. pravil br. skladnice zahtevati provizijo, ki znaša najmanj 200 K na leto.

Ker pa kljub vsem prošnjam ne dobim od kranjske industrijske družbe niti vinarja za svoje 45 letno pošteno službovanje, da niti od mojega krvavega zaslužka od trganih prispevkov povrnitev na deležih, sem primoran svoje pravice uveljaviti to pot pred razsodiščem.

In zdaj poslušajte kaj pravi k vsemu temu takozvana bratovska skladnica na Jesenicah:

Iz matic bratovske skladnice, ki so bile leta 1840. naložene oziroma v katere se je tedaj začelo vpisovati člane, ni nikjer razvidno, da bi bil Rabič kdaj opravičen ud te bratovske skladnice. Tudi iz takozvanega „Mannschafts buch“, katere knjiga se še posebej od imetnika rudokopa vodi, ni razvidno, da bi bil ta Rabič kdaj sprejet v rudokopu ali v pl vzu Kranjske industrijske družbe. Razvidno pa je iz te knjige, da je neki (?) Ivan Rabič — rojstno leto ni vpisano ... zakaj pa ne gospodje na Savi? — služboval pri naši družbi od 29. decembra 1879. pa do 15. oktobra 1880. in je takrat vsled bolezni sam iz službe izstopil.

Iz navedenega sledi, da tožitelj nima nikakih izkazov, da bi bil kdaj vplačeval v bratovsko skladnico. Še manj pa ima kako izpričevalo, da je res kdaj delal pri naši družbi ... Kako imenitni dokazi so to! Za to če gospodje na Savi Rabiča niso nikamor vpisali — ta trditve pa kakor bomo po priči Kokalj kot bivšem oskrbniku pri rudokopih videli, zelo šepa — za to tudi on nima dokazil da je bil res toliko časa v službi? In kar je glavno: le za to, ker Rabič baje ni bil vpisan, tudi res ni delal pri tej družbi? Kako pa bi bilo g. Pongratz, če bi bil Rabič po tisti uganjki, po kateri pravite, da ni vpisan, res le vpisan, dejansko pa bi ta mož nikdar ne delal pri Vaši slavni družbi? (Op. ured.) Mogoče pa je, ugovarja zastopnik tožene družbe dalje, da je Rabič res semtertja delal pri zgradbi kake nove poti ali kje drugod. Toda ta možnost gre zgolj na račun dotičnega akordanta, nikakor pa ne na račun tovarne, oziroma bratovske skladnice. Ne Kranjske obrtne družbe, ampak dolžnost dotičnega akordanta bi bila tedaj, tožitelja Rabiča priglasi kakemu zavodu, katerega člani so zavarovani samo proti nezgodam. Z našo bratovsko skladnico pa Rabič v tem slučaju nima ničesar opraviti.

Ako bi bil Rabič res delal skozi 45 let pri naši družbi, bi se ga gotovo našlo vpisanega v naših maticah, koje je takrat natančno vodil in vestno vpisovat umrli rudniški oskrbnik Henrik Fessel. Tudi bi se Rabiča moralo najti v izplačilnih listih, kajti Rabič, če bi bil res pri nas uslužben, bi bil gotovo za svoje delo zahteval tudi kako plačilo. Pa tudi v izplačilnih listih naše družbe ne najdemo Rabiča nikjer vpisanega.

Da torej Rabič ni bil član bratovske skladnice in sploh ne vslužben na račun naše družbe, navajamo v dokaz vse naše tožadnevne knjige, kakor tudi priči gg. Krena sedanjega upravitelja rudokopov naše družbe, ter

Pongratza, sedanjega računovodjo bratovske skladnice, Pongratz vodi že 16 let matice in druge knjige bratovske skladnice.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Državni zbor razpuščen.

Dunaj, 30. marca. Cesar je danes podpisal patent, s katerim se poslanska zbornica z današnjim dnem (30. marcem) razpušča. Zaje-
jedno cesarski patent določa, da se uvedejo nove volitve.

Dunaj, 30. marca. Vlada je izdala povodom današnjega razpusta poslanske zbornice poseben komunike, ki bo objavljen v jutrišnji „Wiener Zeitung“. Ta komunike je tako poln laži, zaviljanj in zahrbtnosti, da se sploh ne izplača ž njim polemizirati. Vlada pravi da je bil razpust državnega zbora radi tega potreben, ker je državnozbornska manjšina hotela spraviti vlado s pravega pota objektivnega vladanja v tabor manjšinskih stremljenj posameznih narodov.

Ta poskus manjšine pa je morala vlada na vsak način odbiti in ker ni šlo drugače, je morala poseči po najskrajnejšem sredstvu, razpustu državne zbornice. Komunike povdarja, da pričakuje od avstrijskih volilcev odgovor, ali je vlada pravna pravilno ali ne. Pripomniti pa je treba, da bodo avstrijski zlasti pa slovanski volilci odgovorili vladi kakor zasluži. Vsi slovanski volilci bodo šli na volišče z geslom: Najstrožja opozicija proti sedanjemu vladnemu režimu.

Dunaj, 30. marca. Nove državnozbornske volitve se bodo vršile najbrže že dne 10. junija. Nova zbornica se snide še tekem meseca junija in kratkemu zasedanju, nakar bo odgodena do jeseni.

Dunaj, 30. marca. Po 1. aprilu se bodo potom § 14. rešile naslednje predloge: 1. Budgetni provizorji z veljavo do konca julija, 2. rekrutni kontingent, 3. podaljšanje veljave statuta avstro-ogrsk. banke.

Lastnik in glavni urednik Milan Plut. Odgovorni urednik dr. Ivan Lab. Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Marija Ferkula
rojena Starman

Pogreb nepozabljen se vrši danes ob 5 uri popoldne iz hiše žalosti Dovozna cesta št. 2. na pokopališče k Sv. Križu.

Anica, Kristinka, Fran Ferkula, hčerki, brivec, soprog.

Potrjeni srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš iskreno ljubljani, nepozabni dobri soprog, oziroma oče, stari oče, brat in stric, gospod

Jakob Tomec

mesni nadkomisar, predstojnik meso-rodnemu uradu, odlikovan z zlatim zaslužnim križcem s krono itd. danes dne 30. marca ob dveh ponoči, nenadoma v 74. letu svoje dobe izdihnil svojo blago dušo. Pogreb predragega rajnika bo v petek dne 31. marca ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Pod Turnom št. 3 (Tivoli) na pokopališče pri Sv. Križu. Sv. maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi Marijinega Oznanenja. Prosi se tihega so-
žalja.

V Ljubljani, dne 30. marca 1911.

Terezija Tomec, soproga — Vladimir Tomec, revident juž. železnice, sin — Jakobina Gangl, — Ana Tomec, c. kr. učiteljica, hčeri. — Ivana Šebenik, posestnica, sestra. — Engelbert Gangl, c. kr. realni učitelj in dež. poslanec, zet. — Marija in Jakica Gangl, vnukinji.

Prvi kranjski pogrebni zavod Fr. Doberlet.

Mali oglasi.

Izvrsten brinjevec ima L. Šebenik v Spodnji Šiški.

Priznana najboljša polenovka (štokš) se dobi vedno edino le v trgovini Josipa Polak Sv. Petra c. št. 9. 173/x—1

Prazne škafje, že rabljene, prodaja v vsaki velikosti in množini P. Magdič, nasproti glavne pošte. U 30/15—1

Damski in dekliški slamaniki se zaradi opustitve modistovske obrti prodajo za vsako primerno ceno. P. Magdič, modna trgovina v Ljubljani, nasproti glavne pošte. U 29/15—1

Vrtno stole železne za zdravniški izdeluje Fran Kunstek, ključavničar v Mokronogu. U/4—1

Absolvent obrtne šole išče mesto risarja, najraje v Ljubljani. Ponudbe pod „Absolvent“ na upravništvu „Jutra“. 33/1—1

Stanovanje se odda za 30 K. Streliška ulica 32. 193/1—1

Učeneza za ključavničarsko obrt sprejme takoj Leopold Grošelj Sp. Šiška 66. 192/2—1

Mize in stole izdeluje in popravlja Franc Wagner Zg. Šiška 18. 191/3—1

KORESPONDENCA.

„Gospodu Bav-bavu“ prisrčne pozdrave in naj kmalu zopet kaj delikatnega prinese! Na zdar! 27

Pozor!

Jako ugodna prilika!

Zaradi družinskih razmer se prodaja iz proste roke lepo

posestvo,

obsegajoče hišo z gospodarskim splotjem, z velikim in lepo zasajenim vrtom, travnikom, njive in več gozdnih parcel, združeno s srenjskimi pravicami. — Na vrtu je novozidana

tovarna za sukno

opremljena z najnovejšimi stroji. Ker je vodne sile dovolj, bi se lahko upe-
ljala v tovarni še kaka druga obrt. — Reflektantje se vabijo, da si ogledajo vso napravo. — Proda se tudi samo tovarna, ali posestvo, vsako zase.

Ponudbe na: Ivan Kolffmann v Begunjah (Gorenjsko).

Najboljše sukno

kamgarn'in modno blago za obleke dobite vedno najceneje in najboljše le pri tvrdki

Lenasi & Gerkman
Ljubljana
Stritarjeva ulica št. 4.

Pozor! Laška kuhinja Pozor!
Edina v Ljubljani. Edina v Ljubljani.

hotel Malič, nasproti glavne pošte.

Vsak dan sveže ribe z Jadranskega morja raznih vrst. Kosilo za abonente od 50 vln. dalje.

Pristna južna vina Brioni i. dr. Vsak dan kaka specialiteta laške kuhinje in sveže tržaške škedenjske ročice (bighe). Trippe, vampi, polenta Sardoni alla marinaja, cievoli, begalci (scampi) bradniki (barboni) sgombri, stoglie, peresa, calamari, tintnik, merluzzo, valpine, lisičke. — Danes od 7. dalje specialiteta: rižoto di scampi, rižot morskih rakov.

„Jutro“ se prodaja v Trstu po 4 vinarje

v naslednjih tobakarnah:

Becher, ulica Stadion, Trevisan, ulica Fontana, Pipan, ulica Fabra, Bevk, trg Goldoni, Vovk, ulica Carducci, Stanič, ulica Molinpiccolo, Sekovar, Vojašnični trg, Hrast. Poštni trg, Može, ulica Miramar, Magolo, ulica Belvedere, Geršina, Rojan, Raunacher, Campo Marzio, Bruna, SS. Martiri, Ercigoj, ulica Massimiliana, Rončelj, ulica S. Marco,

Kupujte „JUTRO!“

Prostori

za kako obrt (za mizarja ali jednakega)

se takoj oddajo.

Tržaška cesta št. 4 v Ljubljani.

Mlad čevljarski obrtnik

podjetnega duha in treznega značaja v prijetnem kraju na deželi, z malo trgovino, star 28 let, se želi v svrhu ženitve seznaniti z gospodično, staro od 18 do 25 let s premoženjem ter zmožno nemškega jezika. — Dopisi naj se pošiljajo do 15. aprila s sliko na upravništvu „Jutra“ pod Bodočnost 2.

Velika popolnoma sortirana zaloga za spomlad in poletje!

obleke za gospode od 8 K naprej
„ „ „ dečke „ 6 „ „
„ „ „ otroke „ 2 „ „
površnike za gosp. „ 12 „ „
„ „ „ dečke „ 6 „ „
n aj n o v e j s e klobuke in čepice „ 1 „ „

Velikanska izbira damske konfekcije. Specialitete v hlačnem krilu in kostumu. Ilustrovani cenik zastoj in franko.

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatovič v Ljubljani, Mestni trg 5

Tovarniška znamka „IKO“.

Specialiteta: edina ura slovanska za telovadce. Dobi se samo pri tvrdki: H. SUTNER, Ljubljana, Mestni trg in Sv. Petra c.

Lastna tovarna ur v Svici.

Spominjajte se prekoristne družbe sv. Cirila in Metoda!

Kite iz las

po 5, 7, 9 in 12 K. — Barva za lase in brado „Neril“ od dr. Drallea v steklenicah po K 2— velike K 4. Lasne podlage in vse vrste mrežice. Lasulje, brade, šminke in vse drugo za maskiranje priporoča po zmernih cenah

S. STRMOLI, brivec in lasničar
Ljubljana, Pod Trančo št. 1 (zraven čevljarkega mostu.) Izdelovalnica za vsa lasna dela. Cenik se pošilja na zahtevo zastonj.

ETERNIT-tovarna

Patent HATSCHEK.
Najboljše pokrivanje streh
General. zastop: V. Janach & Co., Trst.
Glavna zaloga:
T. Korn, Ljubljana.

Kunc-ove obleke

so nedosežne glede oblike, izvršitve in cene.

Ljubljana, Dvorni trg 3.
Telefon št. 291.

Dragocen dar

Vam pošljemo z obratno pošto zastonj in franko, ako nam v namen razpošiljanja naših cenikov pošljete 100 naslovov (edino z dežele, ne iz glavnih mest)

zasebnih in državnih uradnikov, učiteljev, vaških duhovnikov, graščakov, gospodarskih uradnikov, tovarnarjev in tovarniških uradnikov, bolje situiranih zasebnih uradnikov, trgovcev, obrtnikov itd. s svojega bivališča in najbližje okolice snažno in razločno na polo papirja spisane.

Prodaja patentovanih novosti
L. Weiss, Dunaj II. Hofenedergasse 1.

Julij Meinl

uvoz kave in veleprazarna.

Nova podružnica v Ljubljani

Šelenburgova ul. 7

Najboljše odgovori „Slovenca“ vsak naš prijatelj, ako se naroči na „Jutro“, ali pa najde novega naročnika!

„JUTRO“ se prodaja v Ljubljani po 4 vinarje

v naslednjih tobakarnah:

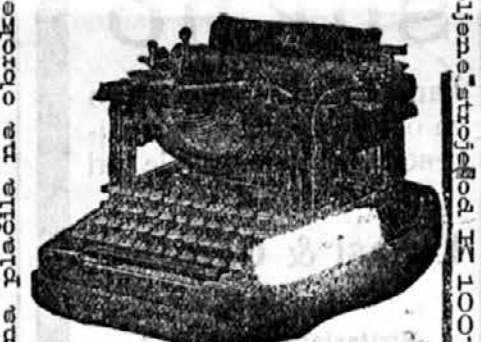
Južni kolodvor.
Državni kolodvor.
Blaž, Dunajska cesta.
Sever, Krakovski nasip.
Pleher, Kongresni trg.
Češark, Šelenburgova ulica.
Dolenec, Prešernova ulica.
Fuchs, Marije Terezije cesta.
Sajd, Dunajska cesta.
Mrzlikar, Sodna ulica.
Šubič, Miklošičeva cesta.
Zupančič, Kolodvorska ulica.
Pirnat, Kolodvorska ulica.
Šenk, Resljeva cesta.
Kotnik, Šiška.
Tivolli, na žel. prel. pri Nar. domu.
Košir, Hišlerjeva ulica.
Stiene, Valvazorjev trg.
Sušnik, Rimska cesta.
Ušeničnik, Židovska ulica.
Kleinsteln, Jurčičev trg.

Wislak, Gosposka ulica.
Kustrin, Breg.
Tenente, Gradaška ulica.
Velkavrh, Sv. Jakoba trg.
Sitar, Florjanska ulica.
Blaznik, Stari trg.
Nagode, Mestni trg.
Kanc, Sv. Petra cesta.
Treo, Sv. Petra cesta.
Kušar, Sv. Petra cesta.
Podboj, Sv. Petra cesta.
Elsner, Kopitarjeva ulica.
Bizjak, Zaloška cesta.
Remžgar, Zelena jama.
Blč, Zaloška cesta.
Svetek, Zaloška cesta.
Jamšek, Tržaška cesta.
Štravs, Škofja ulica.
Zadel, Karlovska cesta.
Ojstriš, Poljanska cesta.
Sterkovič, Dunajska cesta.

Samo 20 vinarjev na dan

znašajo dobavni stroški izvrstne in moderne samopisnice, ako se vpoštevata funkcijsko dobo, za katero se jamči pri nakupu pisalnega stroja

Smith-Bros.

Najboljša in najpopolnejša samopisnica sedanosti.
Prospekti na razpolago! Brezplačno razkazovanja!

The Rex Co.

Ljubljana, Šelenburgova ul. 7
Telefon št. 38.

Rezervni zaklad nad pol milijona kron

Kmetska posojilnica

ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem zadrugnem domu v LJUBLJANI Dunajska cesta št. 18

obrestuje hranilne vloge po čistih $4\frac{1}{2}\%$

brez odbitka rentnega davka

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Posojuje na zemljišča po 5% brez amortizacije ali na amortizacije po dogovoru.

Eskomptuje trgovske menice.

Ustanovljena leta 1882.

Denarni promet v letu 1910 K 100.000.000—

Stanje hranilnih vlog dva set milijonov kron

brez odbitka rentnega davka

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Posojuje na zemljišča po 5% brez amortizacije ali na amortizacije po dogovoru.

Eskomptuje trgovske menice.

Ustanovljena leta 1882.

Upravno premoženje v letu 1910 K 20.500.000—

Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8.

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

priporoča svojo bogato zalogo najnovejših tiskovin za šole, krajne šolske svete, županstva in druge urade. — Tiskarna sprejema vsa v tiskarsko in litografsko stroko spadajoča dela ter jih izvršuje točno, okusno in po solidnih cenah. — Tiskanje šolskih knjig in časopisov.

Lastno založništvo. Muzikalije. Najmodernejša črke. Litografija.

Telefonska št. 118. Poštne hranilnice št. 76.307.

Del. glavica: K 5.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica št. 2.

priporoča promese na 4% Tiske srečke à K 8—; zrebanje 1. aprila; glavni dobiček K 180.000.—.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih $4\frac{1}{2}\%$.

Rez. fond nad K 610.000.